

”Säter-Jäntan” Lydia Svensson

Carolina Lydia Svensson föddes den 24 augusti 1884 i ett torp på Grönhult nr 2. Hon var dotter till torparen Sven Jönsson, född 24 maj 1849 i Torsås, och hans hustru Karna Nilsdotter, född 21 juni 1849 i Vånga, syster till ”Modigs-Olan” som bodde vid Enekärret.

Gustaf Nilsson hade följande att berätta om Lydia Svensson:

Hon var född 1884 i ett torp i Grönhult men flyttade sedermera till ett annat litet torp, Träskotorpet, vid Immelsjöns östra strand. Torpet var så stort, att här kunde födas 2 à 3 kor, vilket Lydia också skaffade, ty hon var en stor djurvän. Men då hon använde Domänverkets skogar som betesmark, stundom både vinter och sommar, blev hon uppsagd från torpet. Hon flyttade då till ett mycket förfallet torp i Bökestad. Då husen nästan ramlat ner över henne och ingen brukbar eldstad fanns, måste socialstyrelsen ingripa. Man sålde hela djurbesättningen och till henne själv hyrde man den s.k. Rosastugan. Här stannade hon ej länge. På grund av ohälsa kom hon till sjukhus i Lund, där hon dog efter någon tid.

Under sina flyttningar, som ofta voro mer än milslånga, använde sig Lydia ingalunda av moderna transportmedel. Hon drev sin hjord utmed vägar och stigar och stigar, där djuren kunde beta vid kanterna. Själv hade hon sin enkla mat i ett knyte. Mjölk bestod ju korna. Markernas späda örter stuvades i mjölk och fick utgöra tilltugg till det hårda brödet. Ej ens hundkäk och maskros föraktades, bara det var spätt och grönt. Blev hon bjuden på kaffe, tog hon gärna emot det men tog aldrig emot vare sig vetebröd, småbröd eller smörgåsar. Måhända tyckte hon, att hennes tacksamhetsskuld då blev för stor. På grund av sina vandringar med sin boskapsjord kallade man henne stundom ”Säterjäntan”.

Lydia Svensson var liksom sin syster Karolina djupt religiös. Hon höll styvt på statskyrkan, men tålde inte de frireligiösa och deras förkunnelse. Hon var mycket konservativ även i fråga om religionen. Hennes jämförelsevis rika bibliotek av religiös litteratur innehöll endast böcker av äldre teologer. Alla hennes andaktsböcker voro tryckta med tysk frakturstil. Även om nya upplagor med modern stil funnos i bokhandeln ratades dessa. I sitt bibliotek hade Lydia förutom Biblia, tryckt i Göteborg 1794, och Svenska Psalmboken tryckt 1819, postillor och andaktsböcker av äldre datum. Luthers skrifter fanns i rikligt urval. Av svenska författare var Schartau rikligt rikligt representerad med postillor och katekesförklaringar. I en artikel påstods det, att Lydia Svenssons bostad i Bökestad var uppförd av en soldat. Ingalunda. Den var uppförd av en kopparslagare Johannes Gabriel Söderberg som enligt kyrkoboken var född i Småland 1802. Sedermera bodde där en familj Ohlin. Ursprungligen var bostaden en backstuga, men efter hand som familjerna växte till, byggdes det till en ny våning, så till sist blev den gamla backstugan till ett trevåningshus. Till sist bodde Lydia på vinden, d.v.s. tredje våningen, där det inte regnade in. Nu är husen helt raserade och skogen har återerövat marken. Lydia Svensson var, som man förstår av ovanstående, en rättskaffens människa. Hennes minne kommer säkert, ej minst på grund av hennes originalitet, att leva länge aktat i hennes hembygd.

Ur Oppmanna-Vånga hembygdsförenings årsskrift 1992.

Sammanställt av Anders Hernbecker. Artikeln av Gustaf Nilsson var införd i Kristianstadsbladet den 18 augusti 1965 under signaturen Götho.

Lydia bodde under sin livstid på flera ställen än de som nämns i artikeln, bl.a. N. Kopparetorp och Månsas i Västervik. Troligen var Västervik den hennes sista boplats. Den telefonledning som är framdragen till torpet lär ha blivit uppförd under hennes tid där.